

کامپیوتر : هم مفید ، هم خطرناک

نوشته‌ی : روی کارتر

ترجمه‌ی : سیمین مصطفوی کاشانی

نقل از : نشریه‌ی حسابداری ،

مارس ۱۹۸۶

حسابداری که با اطمینان کاربرد
بیشتر کامپیوتر را در تحلیل داده‌ها
تجویز می‌کند باید توانهای منفی آن،
و نیز جوانب مثبت تر عمل خود را هم
در نظر بگیرد .

مسلمانان هیچ‌کس نمی‌توانند به گونه‌ای قانع‌کننده ، تاثير مثبت
تکامل سریع میکرو کامپیوترهای پر قدرت و ارزان قیمت را بر
واحدهای کوچک و متوسط انکار نمایند ، وبی‌شک هیچ‌یک از مشاوران

مالی درتایید خرید تجهیزات لازم برای تحلیل کامپیوتری داده‌ها، درشرایطی که هزینه نسبتاً پایین آن با وعده‌ی بالا رفتن کارآیی و بهره‌وری همراه می‌شود، تردیدی به‌خود راه نمی‌دهند. اما، این‌نظر خوش‌بینانه فقط نیمی از رابطه است. کاربرد کامپیوتر درتحلیل داده‌ها می‌تواندزیانی به‌بارآوردکه هر ذره‌ی آن درست به‌اندازه‌ی مزایای استفاده از کامپیوتر باشد. درحقیقت، اغراق آمیزنیست اگرگفته‌شودکه استفاده از کامپیوتر به‌سادگی می‌تواندبرای مدیری احتیاطی که به جزییات کار وارد نیست، فاجعه به‌بار آورد.

آگاهی، رمز موفقیت است، و این نکته اهمیت دارد که حسابداری که با اطمینان کاربرد کامپیوتر را برای تحلیل داده‌ها تجویز می‌کند، توانهای منفی و نیز جوانب مثبت‌تر عمل خود را در نظر بگیرد. این هشدار هیچ ربطی به خودفن ندارد، اما به برداشت و درک نا درست جمعی کثیر از مدیران مربوط می‌شود. نادرنند مدیران ارشد یا اعضای کادر مالی که درکی به جزیک شناخت اسمی از آسیب‌پذیری کامپیوتر در مقابل مدیریت غلط، و درجه‌ی نیاز به حفاظت موثر از منابع آماری دارند، عجب‌ا که همین نکته در مورد مدیران مسوول کامپیوتری کردن داده‌ها نیز صادق است. نتیجه این که کامپیوتری کردن داده‌ها صرفاً مددی در کارآیی تصور می‌شود، حال آن‌که درحقیقت چیزی جزیک دگرگونی نیست.

خرید کامپیوتر مفهومی بیش از خرید لوازم اداری دارد. استفاده از کامپیوتر روشی کاملاً متفاوت در اجرای کارها است و به‌تغییر دیدگاه‌های مدیران نیاز دارد. درحقیقت، شکست متداول یا ناتوانی را یک درشناخت عظمت کامپیوتری کردن داده‌ها، مصرف‌کننده‌ای را که به‌اندازه‌ی کافی تیزهوش نیست در معرض اشتباه‌های فلج‌کننده قرار می‌دهد. شاید تعجب‌آور باشد، ولی اشتباه به‌طور عمده یک موضوع اداری است، و ارتباطی به جنبه‌های محرمانه‌تر

دانش‌کامپیوتر ندارد. صحت این گفته به سادگی نشان داده می‌شود. روشن است که در اختیار داشتن، در انحصار داشتن، و کاربرد آمارهای مربوط به مالکیت و مورمالی، حیاتی‌ترین جنبه‌های فعالیت تجاری است. بدون اطلاعات، شرکت نمی‌تواند هیچ یک از عملیات خود را انجام دهد. از این گفته نتیجه‌گیری می‌شود که کنترل و اداره‌ی موثر داده‌ها نه تنها برای موفقیت شرکت که برای بقای آن هم ضرورت دارد. بنابراین، به‌کارگیری نادرست ابزار تنظیم داده‌ها، نابودکننده است. پس از کامپیوتری کردن آمارها، دانش فنی دیگریک ابزار نیست، و به نوبه‌ی خود به نیرویی هدایت‌کننده تبدیل شده است.

به این ترتیب، توان بی‌تلاش برای گرفتن و سهم‌شدن آنی در داده‌ها در تمام قسمتهای شرکت اغلب نه به صورت یک راه انتخاب با ارزش، که به عنوان یک مشخصه‌ی اجتناب‌ناپذیر دیده می‌شود، و به جای آن که از آن استفاده‌ای درست و بجا صورت پذیرد، جنبه‌ی محرمانه بودن آمارها از میان می‌رود. هیچ مدیر عاقلی دسترسی نامحدود به صندوق تحویلدار را مجاز نمی‌شمرد، ولی شکست در حفاظت از برنامها، اغلب فرصتهای به مراتب زیان‌بارتر را به دست می‌دهد. کامپیوتر به مثابه‌ی واسطه‌ای است که کنترل پیامها را در دست می‌گیرد، و تا آنجا که احتمالاً به خارج درز کردن اطلاعات محرمانه‌ی داده شده به آن، بر سودآوری و احیای انکارناپذیر است. به ترتیبی تقریباً مشابه، داده‌های طبقه‌بندی شده که زمانی می‌توانست زیر کنترل جدی قرار داشته باشد، بابتی دقتی در داخل دیسک کوچک و اسباب بازی گونه‌ای روی میز باقی می‌ماند، در حالی که ظاهراً آسیب‌پذیری آن در زیر بسته‌بندی ناآشنا پیش پنهان شده است. علت این بی‌دقتی جهل است، و در نتیجه‌ی آن فعالیت‌های راهزنان کامپیوتری و رقبای تجاری تسهیل و حتی تشویق می‌شود. عطیه، یک شبهه به بلهیه تبدیل شده است: درست به مثابه‌ی آن که به هر یک از کارکنان اجازه‌ی دسترسی تمام و کمال به کلیه‌ی رموز و منابع کسب و کار داده شده باشد.

با وجود این، روشهای اداری پرمخاطره ترومنسوخ شده اجازه می یابند که بعد از ظهور کامپیوتری کردن آنها را، جان سالم به در برند. تاثیر این وضع، به وجود آمدن شک و تردید است. به عنوان مثال، داده های ویرایش نشده که بسودن تعدیل و رعایت استانداردهای قابل اطمینان بودن ارقام، حیاتی متکی به کامپیوتر تحصیل می کند. زمانی که چنین اتفاقی بیفتد، وسیله، اجازه ی دخالت افراد غیرمسئول را در جریان تصمیم گیری صادر کرده است.

آشکارتر از آن، تغییرات گسترده در حسابداری همراه با کامپیوتری کردن حسابها، اغلب کارها را تا آن حد ساده می کند که آماده سازی و داده پردازی آنها را مالی توسط یک گروه از افراد صورت می گیرد و فرصتی بی سابقه برای کلاهبرداری را به دست می دهد، در مجموع، امکانات درست همان اندازه که متعدد است، ترسناک نیز هست.

انعکاس تغییرات عظیمی که می تواند در نتیجه ی کامپیوتری کردن داده ها به وجود آید، باید در تغییری به همان اندازه با اهمیت در روشی دید که به نام نظام جدید در شرکت پیاده می شود. سرانجام باید برنامه های کامل احتیاطی و حفاظتی برای جلوگیری از اجرای این برنامه ها آماده شود. در صورتی که وسایل کار فراهم نیست، باید آنها را مهیا ساخت، ولی مادام که این مشکل حل نشده، مشاور مالی شرکت با صدور جواز کامپیوتری کردن داده ها عملی غیرعادلانه مرتکب شده است.

فعالیتی سطحی که بسیاری از شرکتها آن را مدیریت بر کامپیوتری کردن داده ها می دانند، قایب است بر اشتباهی بنیادی درباره ی ماهیت و کاربرد کامپیوتر، زیرا اغلب سیاستهایی که برای نظارت بر کار مورد استفاده قرار می گیرد، به مراتب کم اثرتر از روش اداره ی نظام اطلاعاتی است که پیش از اجرای نظام جدید وجود داشته است. در نتیجه، نمی تواند حفاظتی، ولو ناچیز، در جلوگیری از تقلب باشد.